

«Πάμε Κρήτη ή Μυκήνες;»: εκπαιδευτικό σενάριο διδασκαλίας με αξιοποίηση του διαδικτύου»

Κατσούλη Βασιλική

Φιλολόγος, 1^ο Γυμνάσιο Νεάπολης Θεσσαλονίκης
bkatsouli@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το κείμενο περιγράφει ένα σενάριο διδασκαλίας με τη χρήση διαδικτύου στο μάθημα της Ιστορίας στην Α' Γυμνασίου. Αναφέρεται στο Β' κεφάλαιο του σχολικού βιβλίου της Ιστορίας: Η Εποχή του Χαλκού στην Ελλάδα και ειδικότερα στις ενότητες 3.Μινωικός πολιτισμός και 4.Μυκηναϊκός κόσμος. Σύμφωνα με το σενάριο οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν μια πολιτιστική επίσκεψη στην Κρήτη ή την Πελοπόννησο. Χωρίζονται σε ομάδες: Μινωίτες - Μυκηναίοι. Ο ρόλος της καθεμιάς είναι να πείσει με επιχειρήματα, βασισμένα σε έρευνα, ότι ο καταλληλότερος τόπος προορισμού είναι αυτός που αυτή προτείνει. Τα παιδιά μπαίνουν σε ένα παιχνίδι ρόλων – γίνονται γεωγράφοι, πολεοδόμοι, οικονομολόγοι, κυβερνήτες, ξεναγοί, καλλιτέχνες συλλέγοντας πληροφορίες απαραίτητες για το ρόλο τους. Με την ολοκλήρωση της εργασίας η κάθε ομάδα συντάσσει ένα κείμενο, που θα αναρτηθεί στο ιστολόγιο του μαθήματος· οι μαθητές όλου του σχολείου μπορούν να το διαβάσουν, να το ψηφίσουν και αυτό που θα συγκεντρώσει την υψηλότερη βαθμολογία θα επικρατήσει ως προς τον τόπο προορισμού. Ένα μέρος του σεναρίου, που αφορά τον Μυκηναϊκό πολιτισμό, εφαρμόστηκε σε τμήμα της Α' του 1^{ου} Γυμνασίου Νεάπολης, στο εργαστήριο πληροφορικής. Κύριος στόχος της διδακτικής προσέγγισης είναι να ξεφύγουν οι μαθητές από την παραδοσιακή δασκαλοκεντρική μέθοδο και εργαζόμενοι ομαδοσυνεργατικά (κριτικός γραμματισμός) να αναπτύξουν αυτενέργεια, οικοδομώντας μόνοι τους τη γνώση. Μαθαίνουν να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο, εξοικειώνονται με ανοικτά περιβάλλοντα μάθησης (νέος γραμματισμός), διερευνούν, επιλέγουν, αξιολογούν πληροφορίες ως προς τη χρησιμότητα τους και συνθέτουν το τελικό προϊόν (κριτικός γραμματισμός). Στο πλαίσιο της διαδραστικής διαδικασίας τους δίνεται η ευκαιρία να επιλέγουν μέσα από ποικίλες δυνατότητες την πορεία που αυτοί θέλουν προκειμένου να συγκεντρώσουν τις πληροφορίες που επιθυμούν δίνοντας την προσωπική τους σφραγίδα στην τελική εργασία. Το σενάριο έχει στοιχεία διαθεματικότητας ως προς την τελική παρουσίαση, αφού αξιοποιούνται στοιχεία από τη 2^η ενότητα του βιβλίου της Νεοελληνικής Γλώσσας, όπως η γραφή παραγράφου, η σύνδεση παραγράφων και η τελική σύνθεση.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: διαδίκτυο, νέος - κριτικός γραμματισμός, εποχή του χαλκού, μινωικός - μυκηναϊκός πολιτισμός, ομαδοσυνεργατική μέθοδος, αφαιρετική - συνθετική ικανότητα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γενικός σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας στο Γυμνάσιο, σύμφωνα με το Δ.Ε.Π.Π.Σ. (2003), είναι η ανάπτυξη ιστορικής σκέψης και συνείδησης. Η ανάπτυξη ιστορικής σκέψης αφορά την κατανόηση των ιστορικών γεγονότων μέσα από την εξέταση αιτίων και αποτελεσμάτων, ενώ η καλλιέργεια ιστορικής συνείδησης αφορά την κατανόηση της συμπεριφοράς των ανθρώπων σε συγκεκριμένες καταστάσεις και τη διαμόρφωση αξιών και στάσεων που οδηγούν στην εκδήλωση υπεύθυνης συμπεριφοράς στο παρόν και το μέλλον. Έτσι, με τη διδασκαλία της Ιστορίας ο μαθητής μπορεί να αποκτήσει όχι μόνο την επίγνωση ότι ο σύγχρονος κόσμος αποτελεί συνέχεια του παρελθόντος, αλλά και την αντίληψη ότι ο σύγχρονος ιστορικός ορίζοντας συνδέεται άμεσα με τη ζωή του. Ο σκοπός της ιστορικής σκέψης και της ιστορικής συνείδησης συνδέεται έτσι με το γενικότερο σκοπό της εκπαίδευσης που αναφέρεται στην προετοιμασία υπεύθυνων πολιτών. Μέσα από τη μελέτη της Ιστορίας οι μαθητές συνειδητοποιούν ότι η κατανόηση κάθε κοινωνίας προϋποθέτει τη μελέτη όλων των πτυχών της (πολιτικής, οικονομικής, πολιτιστικής, θρησκευτικής κ.λ.π.), συγκρίνουν ιστορικά γεγονότα ή φαινόμενα, εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές, συνειδητοποιούν την προσφορά του ελληνικού έθνους στον παγκόσμιο πολιτισμό και διαμορφώνουν ανάλογη συνείδηση. Με τη μελέτη των επιμέρους πολιτισμών και της συνεισφοράς τους στον παγκόσμιο πολιτισμό αποκτούν πνεύμα μετριοπάθειας, ανοχής και σεβασμού στο διαφορετικό. Με την εργασία μέσω ΤΠΕ, και ιδιαίτερα του διαδικτύου, οι μαθητές μπορούν να κατανοήσουν βαθύτερα τη σημασία της ιστορικής έρευνας και να συνειδητοποιήσουν την πολυπλοκότητα του μαθήματος της Ιστορίας, καθώς κατά τη διάρκεια της διερευνητικής τους εργασίας διαπιστώνουν ότι στην εξέλιξη των γεγονότων εμπλέκονται ηγετικά πρόσωπα, απλοί άνθρωποι, οικονομικοί παράγοντες, θρησκευτικές πεποιθήσεις, ιδεολογίες κλπ. Ταυτόχρονα τους δίνεται η δυνατότητα να εξασκηθούν στην άντληση και τη συλλογή στοιχείων και πληροφοριών και στην παραγωγή λόγου τεκμηριωμένου και σύνθετου. Αναπτύσσουν πνεύμα συνεργασίας και ομαδικότητας στη σχολική ζωή, συγκεντρώνουν υλικό από διάφορες πηγές (γραπτές ή προφορικές), τις επεξεργάζονται και τέλος συνθέτουν μια εργασία· σε αυτήν εκφράζουν και τεκμηριώνουν τις δικές τους απόψεις και ιδέες, δεξιότητες που συνάδουν με τους στόχους διδασκαλίας του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας. Ακόμη εξοικειώνονται με την τεχνολογία της πληροφορικής, ώστε να μπορούν να διαβάζουν και να γράφουν κείμενα μέσω των Η/Υ καθώς και να επικοινωνούν ως πομποί ή δέκτες· ειδικότερα οι μαθητές αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες για την προσέγγιση των φιλολογικών κειμένων και αποκτούν πολυδιάστατη εμπειρία

στη διαδικασία γνωριμίας και εξοικείωσης με τον πλούτο των κειμένων της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας.

Ταυτότητα

Ιστορία Α' Γυμνασίου: Η Εποχή του Χαλκού στην Ελλάδα. Μινωικός και μυκηναϊκός πολιτισμός σελίδες 23-34 του διδακτικού εγχειριδίου και Νεοελληνική Γλώσσα Α': Εν. 2^η: γραφή παραγράφου, σύνδεση παραγράφων και τελική σύνθεση.

Κατσούλη Βασιλική, 1^ο Γυμνάσιο Νεάπολης, Σχολικό έτος: 2009-2010, ένα τμήμα της Α' τάξης

Διδασκαλία των ενοτήτων: **Μινωικός πολιτισμός και μυκηναϊκός κόσμος**

Ώρες που διατίθενται: τρεις (3) τουλάχιστον για κάθε πολιτισμό. Μπορεί το σενάριο να πραγματοποιηθεί χωρίς να έχει προηγηθεί η διδασκαλία των ενοτήτων από το σχολικό βιβλίο, δηλαδή η εργασία αυτή να αντικαταστήσει την καθιερωμένη παράδοση και εξέταση του μαθήματος.

Υλικό και μέσα διδασκαλίας:

1. MS Word,
2. PowerPoint
3. Διαδίκτυο

Διδακτική πρόταση - Σενάριο:

Οι μαθητές της Α' Γυμνασίου έχουν εξασφαλίσει το ποσό των 2000€ από μια χορηγία για μια εκπαιδευτική – πολιτιστική εξόρμηση στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Η χορηγία αφορά αποκλειστικά την επίσκεψη σε έναν από τους δυο προορισμούς: Κρήτη ή Πελοπόννησο, εκεί όπου αναπτύχθηκαν την εποχή του χαλκού οι λαμπροί πολιτισμοί, Μινωικός και Μυκηναϊκός. Οι μαθητές χωρίζονται σε δυο βασικές ομάδες: Μινωίτες και Μυκηναίοι. Ο ρόλος της καθεμιάς είναι να πείσει με επιχειρήματα, βασισμένα στην έρευνα που θα πραγματοποιήσει, ότι ο καταλληλότερος τόπος προορισμού είναι αυτός που αυτή προτείνει. Η κάθε ομάδα χωρίζεται σε υποομάδες· οι μαθητές μπαίνουν σε ένα παιχνίδι ρόλων – συγκεκριμένα γίνονται γεωγράφοι, πολεοδόμοι, οικονομολόγοι, κυβερνήτες, θεολόγοι, ξεναγοί, καλλιτέχνες κ.λ.π. αναλαμβάνοντας να συλλέξουν πληροφορίες απαραίτητες για το ρόλο τους. Δίνεται στα παιδιά να επιλέξουν το επάγγελμα που το καθένα προτιμά ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις κλίσεις του. Ένας από τους Μινωίτες και ένας από τους Μυκηναίους θα είναι ο συντονιστής της ομάδας, μπορεί ο πρώτος να ονομάζεται π.χ. Μινωιόπουλος ή όπως θέλουν τα μέλη της ομάδας και ο δεύτερος Ανακτίδης (η ονομασία θα προκύψει κατά τη διάρκεια της εργασίας από τις πληροφορίες που θα συλλέξουν). Αυτός θα αναθέσει τη διερεύνηση του συγκεκριμένου κεφαλαίου και αυτός θα καθοδηγεί την εργασία όλων των μελών της ομάδας· οι μαθητές, (σημειωτέον μπορούν να εργαστούν ανά δυο ομαδικά σε μικρές ενότητες, εφόσον έχουν μέσα στην τάξη ο καθένας το δικό του net book και ασφαλώς πρόσβαση στο διαδίκτυο) αφού ολοκληρώσουν το έργο τους, θα συναποφασίσουν για τη δομή της τελικής παρουσίασης. Σε

αυτό το σημείο μπαίνει και το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας της Α' Γυμνασίου, η διδασκαλία της παραγράφου και της αφηγηματικής τεχνικής. Καλό θα είναι εκ των προτέρων οι μαθητές να συζητήσουν και να συμφωνήσουν από κοινού για το είδος και τη συνολική έκταση του τελικού προϊόντος.

Οι μαθητές έχουν ήδη εγκαταστημένα στους υπολογιστές τους τα φύλλα εργασίας και γνωρίζουν ότι θα πλοηγηθούν στις σελίδες του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού προκειμένου να συλλέξουν το απαιτούμενο υλικό. Προτού ξεκινήσουν, ο διδάσκων ενημερώνει τα παιδιά ότι θα πλοηγηθούν αρχικά και σε άλλες ιστοσελίδες προκειμένου να γνωρίσουν ότι μπορούν από το διαδίκτυο να αποκομίσουν πληθώρα πληροφοριών από πολλές και διαφορετικές πηγές. Αυτές αναγκαίο είναι να τις διασταυρώνουν και να τις αξιολογούν για να εξασφαλιστεί εγκυρότητα, αξιοπιστία και αντικειμενικότητα. Με αυτό τον τρόπο αποφεύγεται η μονομέρεια που θα μπορούσε να οδηγήσει σε λανθασμένα αποτελέσματα. Επισκεπτόμαστε, λοιπόν, τις σελίδες του Υπουργείου Πολιτισμού, ειδικότερα τη σελίδα για το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου (http://www.culture.gr/h/3/gh351.jsp?obj_id=2369) με πάμπολλα εκθέματα του μινωικού πολιτισμού, το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, με ευρήματα του μυκηναϊκού πολιτισμού (http://www.culture.gr/h/4/gh42.jsp?obj_id=6223) και το Αρχαιολογικό Μουσείο Μυκηνών (http://www.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=7061). Ακόμη οι μαθητές «ξεφυλλίζουν» το ηλεκτρονικό βιβλίο *Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου* (<http://www.latsis-foundation.org/megazine/publish/ebook.php?book=8&preloader=1>) και τις σχετικές με τον μυκηναϊκό πολιτισμό σελίδες του ηλεκτρονικού βιβλίου για *Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο* (<http://www.latsis-foundation.org/megazine/publish/ebook.php?book=31&preloader=1>).

Οι μαθητές της Α' Γυμνασίου έχουν για πρώτη φορά την ευκαιρία να δοκιμαστούν σε μια τέτοιου είδους προσπάθεια. Οι παραπάνω ενότητες διδάσκονται στην αρχή του σχολικού έτους και τα παιδιά αντιμετωπίζουν ήδη δυσκολίες προσαρμογής στο καινούριο περιβάλλον του Γυμνασίου και στο διαφορετικό τρόπο διδασκαλίας του κάθε διδακτικού αντικείμενου· έτσι για καθαρά πρακτικούς λόγους και για οικονομία χρόνου εργάζονται αποκλειστικά με τις σελίδες του ΙΜΕ, όπου υπάρχουν συγκεντρωμένες οι απαραίτητες πληροφορίες.

ΣΤΟΧΟΙ:

ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ

- Να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για το μινωικό και μυκηναϊκό πολιτισμό.
- Με τη συγκριτική εξέταση των δύο πολιτισμών να εξοικειωθούν με τη έννοια της εξέλιξης και τους ιστορικούς παράγοντες που σχετίζονται με αυτή.

- Να επισημάνουν τις ομοιότητες και τις διαφορές, να τις εντάξουν στο χώρο και το χρόνο, να τις αιτιολογήσουν.
- Να επισημάνουν τη σημασία της τέχνης ως πηγής για την ιστορική έρευνα και γνώση και να τη συνδέσουν με τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές δομές.
- Να εξοικειωθούν με την παρατήρηση των αρχαιολογικών ευρημάτων και την άντληση πληροφοριών από αυτά.

Ειδικότερα:

- Να αποκτήσουν συνείδηση της ιστορικής συνέχειας, μέσα από τον εντοπισμό και την αξιολόγηση στοιχείων πολιτισμών, που διασώζονται στο παρόν.
- Να αισθητοποιήσουν τις πηγές και να τις προσεγγίσουν βιωματικά, ώστε να αντιληφθούν τη συνέχεια της πολιτιστικής παράδοσης.
- Να αξιοποιηθούν τα βιώματα των μαθητών και στην παραγωγή λόγου.
- Να συνειδητοποιήσουν το ρόλο και τη δομή της παραγράφου στο κείμενο και να εξασκηθούν στην τελική σύνθεση του υλικού.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ

- Να ξεφύγουν από την παραδοσιακή δασκαλοκεντρική, κατά μέτωπο διδασκαλία.
- Να εξοικειωθούν με ανοικτά περιβάλλοντα μάθησης.
- Να εξοικειωθούν με τη διαδικασία διερεύνησης (έρευνα, συλλογή πληροφοριών, στοιχείων που μας ενδιαφέρουν για το θέμα, καταγραφή).
- Να καλλιεργήσουν την ικανότητα να επιλέγουν, να αξιολογούν πληροφορίες ως προς τη χρησιμότητα τους.
- Να εφαρμόσουν την ομαδοσυνεργατική μέθοδο.
- Να αναπτύξουν αυτενέργεια και να μάθουν να οικοδομούν μόνοι τους τη γνώση.
- Να κινητοποιήσουν τη σκέψη και τη φαντασία τους, στοιχείο που τα παιδιά αυτής της ηλικίας διαθέτουν, μεταβαίνοντας νοερά σε μια άλλη εποχή, ζώντας σε διαφορετικό κόσμο από το σημερινό.
- Να προσπαθήσουν να δουν το παρελθόν με τα μάτια του σύγχρονου ανθρώπου (ενσυναισθηση).
- Να επιλέγουν μέσα από ποικίλες δυνατότητες το δρομολόγιο που αυτοί θέλουν προκειμένου να συγκεντρώσουν τις πληροφορίες που επιθυμούν, γιατί αυτό τους αρέσει.

ΜΙΝΩΙΚΗ ΚΡΗΤΗ

Ομάδα 1^η: Μινώιτες – γεωγράφος, γεωλόγος

<http://www.ime.gr/chronos/02/gr.html>.

Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν την εισαγωγή: ποιος είναι ο πολιτισμός που αναπτύχθηκε στην Κρήτη, πότε τοποθετείται η ακμή του και ποιος τον ανακάλυψε;

Πηγαίνουμε στην πρώτη ενότητα Φυσικό περιβάλλον. Ποιοι οι λόγοι ανάπτυξης του πολιτισμού; Ποιοι γεωλογικοί παράγοντες βοήθησαν τη ροή των ιστορικών εξελίξεων;

Στην ένδειξη αριστερά γεωμορφολογία; ποια είναι η έκταση του νησιού και η μορφολογία του εδάφους;

Στην ένδειξη αριστερά κλίμα; ποια είναι η μορφή του κλίματος; Σύγκριση του σημερινού κλίματος με εκείνο της μινωικής εποχής.

Στην ένδειξη αριστερά εδάφη της Κρήτης; ποιες περιοχές μπορούσαν να καλλιεργηθούν (επιγραμματικά);

Στην ένδειξη αριστερά βλάστηση; στην ίδια ένδειξη επάνω: η βλάστηση στη μινωική τέχνη - μπορείτε να εντοπίσετε τη βλάστηση της μινωικής εποχής από τις απεικονίσεις φυτών σε διάφορες μορφές τέχνης;

Στην ένδειξη αριστερά η δράση των ηφαιστειών; στην ίδια ένδειξη επάνω: ο απόηχος της έκρηξης - γιατί καταστράφηκαν τα ανάκτορα; παλιρροϊκά κύματα από την έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας ή άλλοι λόγοι; Μήπως τα παλιρροϊκά κύματα έκαναν καλό;

Ομάδα 1^η: Μινωίτες-γεωγράφος, αρχιτέκτονας, πολεοδόμος, αρχαιολόγος, οικοδόμος: <http://www.ime.gr/chronos/02/gr.html>. Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν τη δεύτερη ενότητα Κατοίκηση.

Στην ένδειξη αριστερά γεωλιθική κατοίκηση; πότε αρχίζει η κατοίκηση της Κρήτης, ποια η θέση της Κνωσού;

Στην ένδειξη αριστερά πρωτομινωική κατοίκηση; τι συμβαίνει στην Ανατολική Κρήτη μεταξύ 3000-2000 π.Χ.; ποιες αλλαγές παρατηρούνται αυτή την περίοδο; Γιατί; Ποιες είναι και πότε έχουμε οργανωμένες δραστηριότητες;

Στην ένδειξη αριστερά αρχιτεκτονική; ποια τα χαρακτηριστικά της μινωικής δόμησης (αρχιτεκτονικές καινοτομίες); Σύγκριση επαύλεων και ιδιωτικών κατοικιών με τα ανάκτορα - ομοιότητες και διαφορές. Πώς μπορούμε να εξηγήσουμε την πολυπλοκότητα των ανακτόρων; Ποιες αισθητικές αρχές τα διαπνέουν; Στην ίδια ένδειξη επάνω: οικοδομικά υλικά: ποια υλικά χρησιμοποιούσαν (επιγραμματικά) για εξωτερικούς- εσωτερικούς τοίχους; Χρησιμοποιούσαν το ξύλο; Πώς ήταν τα δάπεδα;

Στην ένδειξη αριστερά ανάκτορα; ποια η λειτουργία των ανακτόρων; Πού υπήρχαν; Πότε κτίζονται, πότε καταστρέφονται; Στην ίδια ένδειξη επάνω: ανακτορική αρχιτεκτονική: ποια τα βασικά στοιχεία των ανακτορικών συγκροτημάτων; Μπορούμε να δικαιολογήσουμε την ονομασία λαβύρινθος; Στην ίδια ένδειξη επάνω: ανακτορικές αποθήκες - πού αποθήκευαν τα προϊόντα, πού βρισκόνταν οι αποθήκες; πώς αποδεικνύεται ο συγκεντρωτικός χαρακτήρας της οικονομίας; Στην ίδια ένδειξη επάνω: Κνωσός - εικονική

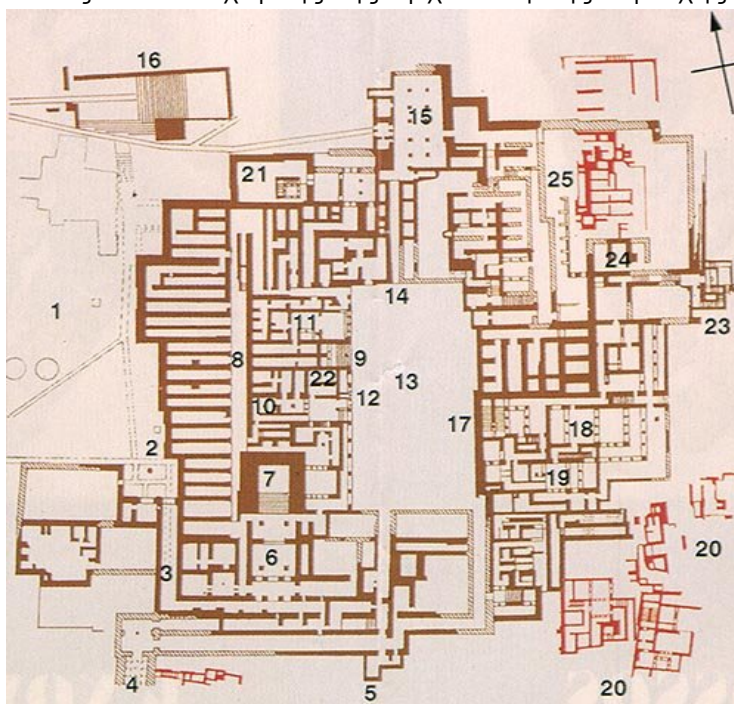
ξενάγηση στο ανάκτορο. Ποιο είναι το σχέδιο του ανακτόρου; (πηγαίνουμε σε όλες τις υπερ-συνδέσεις: κεντρική αυλή, δυτική είσοδος, ιδιωτικά διαμερίσματα, χώροι υποδοχής και προσπαθούμε νοερά να μεταβούμε σε εκείνη την εποχή και ως Μινωίτες να κυκλοφορήσουμε στο ανάκτορο).

Στην ένδειξη αριστερά: επαύλεις; τι ήταν οι επαύλεις; Στην ίδια ένδειξη επάνω: Αγία Τριάδα – πού βρι-σκόταν η έπαυλη; Ποιος τη χρησιμοποιούσε; Ποια έργα τέχνης βρέθηκαν στη συγκεκριμένη έπαυλη;

Στην ένδειξη αριστερά μινωικές πόλεις; ποια είναι τα χαρακτηριστικά των κτηρίων στις Μινωικές πόλεις; *rax minoica*: τι σημαίνει ο όρος;

Στην ένδειξη αριστερά μινωικοί κήποι; γίνεται αναφορά στην ύπαρξη κήπων στα ανάκτορα ή σε άλλα κτήρια;

Παρακάτω σας δίνεται ο χάρτης της αρχαιολογικής περιοχής της Κνωσού.

1. Δυτική Αυλή
2. Δυτική Πρόπυλο
3. Διάδρομος της Πομπής
4. Βαθμιδωτή Στοά
5. Νότια Είσοδος
6. Νότιο Πρόπυλο
7. Μεγάλη Σκάλα
8. Διάδρομος των Αποθηκών
9. Σκάλα
10. Υπόστυλες Κρύπτες
11. Αίθουσα του Θρόνου
12. Τριμερές Ιερό
13. Κεντρική Αυλή

14. Διάδρομος Βόρειας Εισόδου
15. "Τελωνείο"
16. "Θέατρο"
17. Μεγάλο Κλιμακοστάσιο
18. Αίθουσα Διπλών Πελέκεων
19. Μέγαρο της Βασίλισσας
20. Ιδιωτικά σπίτια
21. Βόρεια Δεξαμενή Καθαρμών
22. Θησαυροφυλάκια του Ιερού
23. Ανατολικός Προμαχώνας
24. Αποθήκες Γιγαντιαίων Πίθων
25. Παλαιοανακτορικές αποθήκες

Η διαδρομή που θα ακολουθήσετε μέσα στο χώρο είναι η: **1 – 2 – 3 – 5 – 8 – 11 – 12 – 19 – 20 – 22**. Περιγράψτε τη διαδρομή – από ποια σημεία του ανακτόρου θα περάσετε; μπορείτε να τοποθετήσετε κάποια από τα ευρήματα που υπάρχουν στις διαφάνειες στο χώρο που βρίσκονταν τη μινωική εποχή;

Ομάδα 1^η: Μινωίτες: πολιτικός, κοινωνιολόγος, σχεδιαστής μόδας, ράφτης, ενδυμα-τολόγος κομμωτής, μακιγιέζ, κοσμηματοποιός, αθλητής, μουσικός: http://www.ime.gr/chronos_/02/gr.html. Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν την τρίτη ενότητα Κοινωνία. Ποιος ο χαρακτήρας της ανακτο-ρικής διοίκησης το διάστημα 2000-1500 π.Χ.; Υπάρχει κάποιο αμυντικό σύστημα;

Στην ένδειξη αριστερά Θεοκρατία: ποιος ο χαρακτήρας της ανώτατης εξουσίας στην Κρήτη; Ποιος ο ρόλος των βασιλέων; Πώς παριστάνεται η σχέση πολιτικής – θρησκευτικής εξουσίας στην τέχνη; Στην ίδια ένδειξη επάνω: ο πρίγκιπας με τα κρίνα: σχολιασμός της τοιχογραφίας και επάνω το κύπελλο της αναφοράς: ερμηνεία του κυπέλλου.

Στην ένδειξη αριστερά ανακτορική κοινωνία: ποια η ιεραρχία στα μινωικά ανάκτορα, και ποιες οι αρμο-διότητες των κοινωνικών τάξεων; Ποιες οι ασχολίες των γυναικών;

Στην ένδειξη αριστερά ταφικά έθιμα: τι ήταν τα ταφικά κτήρια, τι τα κτερίσματα; Ποια είναι τα άλλα είδη τάφων, γίνονταν νεκρικές τελετουργίες;

Στην ένδειξη αριστερά μινωικό ένδυμα: από πού προέρχονται οι πληροφορίες μας για το ένδυμα; Διαφορές γυναικείου - αντρικού ενδύματος. Τι είδους υφάσματα χρησιμοποιούσαν; Τι συμπλήρωνε την εντυπωσιακή εμφάνιση των Μινωιτών; Στην ίδια ένδειξη επάνω: γυναικεία ενδύματα – από τι αποτελείται το γυναικείο ένδυμα; Τι φορούν στο κεφάλι; Μπορούμε να εξηγήσουμε την αποκάλυψη του γυναικείου στήθους; Στην ίδια ένδειξη επάνω: μινωικό ζώμα – ποια η ενδυμασία των ανδρών; Στην ίδια ένδειξη επάνω: ενδύματα αθλητών - από πού μαθαίνουμε για την ενδυμασία αθλητών; Πώς ήταν; Πώς διακρίνουμε τα δυο φύλα από τις τοιχογραφίες;

Στην ένδειξη αριστερά αθλήματα...παιχνίδια; ποια ήταν τα αθλήματα και πότε γίνονταν; Στην ίδια ένδειξη επάνω: ταυροκαθάψια – τι ήταν, πότε γίνονταν και πώς εξηγείται το έθιμο;

Ομάδα 1^η: Μινωίτες – έμπορος, οικονομολόγος: <http://www.ime.gr/chronos/02/gr.html>. Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν την τέταρτη ενότητα Οικονομία. Ποιοι είναι οι κύριοι οικονομικοί πόροι; Πώς λειτουργεί το συγκεντρωτικό σύστημα κατά την ανακτορική εποχή; Πού φυλάσσονταν τα προϊόντα; Ποιος ο ρόλος ανάπτυξης του εμπορίου; Ποια προϊόντα διακινούνταν; Ποια τα αίτια της οικονομικής παρακμής;

Στην ένδειξη αριστερά: σφραγίδες; ποιος ο ρόλος των σφραγίδων; Από τι υλικό ήταν κατασκευασμένες; Πώς δηλώνονταν η ταυτότητα του κατόχου των αγαθών;

Ομάδα 1^η: Μινωίτες – θεολόγος: <http://www.ime.gr/chronos/02/gr.html>. Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν την πέμπτη ενότητα Θρησκεία. Ποιος προϊστάται της μινωικής θρησκείας; Πού γίνονταν οι ιερές τελετουργίες;

Στην ένδειξη αριστερά μινωική θεότητα; ποιος είναι ο συμβολισμός της θεάς της γονιμότητας, πώς απεικονίζεται η μινωική θεά και τι σημαίνουν τα διάφορα σύμβολα της;

Στην ένδειξη αριστερά ιερά...σύμβολα: Στην ίδια ένδειξη επάνω: Ζεύγος κεράτων, διπλοί πελέκει, ιερός κόμβος, όπλα: (σύνδεση με την πολεμική υπόσταση της θεότητας) σταυρός – ποιος ο συμβολισμός τους επιγραμματικά; Μπορούν οι μαθητές εδώ, εφόσον προσφέρεται η ενότητα, να χρησιμοποιήσουν το πρόγραμμα παρουσίασης (power point).

Ομάδα 1^η: Μινωίτες – καλλιτέχνης, ζωγράφος, κεραμοποιός, αργυροχρυσόχοος: <http://www.ime.gr/chronos/02/gr.html>. Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν την έκτη ενότητα Τέχνες και τεχνολογία.

Στην ένδειξη αριστερά τοιχογραφίες; πού βρέθηκαν τοιχογραφίες; Ποια τα θέματά τους; Παραδείγματα γνωστών τοιχογραφιών. Μπορούν οι μαθητές να χρησιμοποιήσουν το πρόγραμμα παρουσίασης (power point– εικονικό μουσείο). Ποια χρώματα χρησιμοποιούνται για να δηλωθεί το αντρικό και το γυναικείο σώμα;

Στην ένδειξη αριστερά ελεφαντουργία; από πού εισαγόταν το ελεφαντόδοντο; Τι είδους αντικείμενα κατασκεύαζαν; Στην ένδειξη αριστερά κεραμική; Στην ίδια ένδειξη επάνω: μεσομινωική; ποια είναι τα χαρακτηριστικά των καμαραϊκών αγγείων; Σχήματα και σημαντικά δείγματα τους.

Στην ένδειξη αριστερά λιθοτεχνία; αναφέρετε μερικά αγγεία από πέτρα π.χ. κύπελλο της αναφοράς, αγγείο των θεριστών, ρυτά.

Στην ένδειξη αριστερά μεταλλουργία; από πού προμηθεύονταν μέταλλα οι Μινωίτες; Στην ίδια ένδειξη επάνω: χρυσοχοΐα - οι μαθητές δημιουργούν power point – εικονικό μουσείο με κοσμήματα.

Ομάδα 1η: Μινωίτες : γλωσσολόγος, γραφολόγος:
<http://www.ime.gr/chronos/02/gr.html>. Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν την έβδομη ενότητα πνευματικά επιτεύγματα.

Στην ένδειξη αριστερά γραφή: ποια τα είδη γραφής; Στην ίδια ένδειξη επάνω: δίσκος Φαιστού: τι ήταν ο δίσκος της Φαιστού, πώς ήταν γραμμένα τα σύμβολα; Στην ίδια ένδειξη επάνω: γραμμική Α: ποια είναι τα χαρακτηριστικά της;

ΜΥΚΗΝΑΪΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Ομάδα 2η: Μυκηναίοι: γεωγράφος, αρχιτέκτονας, πολεοδόμος, αρχαιολόγος, οικοδόμος: <http://www.ime.gr/chronos/02/mainland/gr/mg/index.html>. Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν την πρώτη ενότητα κατοίκηση. Από πού πηγάζουν οι γνώσεις μας για την έκταση και την πυκνότητα της μυκηναϊκής κατοίκησης; Ποια είναι τα χαρακτηριστικότερα οικοδομικά κατάλοιπα της περιόδου της ακμής (επιγραμματικά); Σύγκριση μινωικών και μυκηναϊκών ανακτόρων. Πού κατοικούσαν οι υπήκοοι; Είναι τα Ομηρικά έπη πηγή πληροφόρησης;

Στην ένδειξη (επάνω) μυκηναϊκή γεωγραφία: σημαντικότερα κέντρα στην Πελοπόννησο και αλλού. Ποια είναι τα σύνορα της μυκηναϊκής επικράτειας; Σχέσεις με Κυκλάδες και Κρήτη.

Στην ένδειξη (αριστερά) ακροπόλεις: τι είναι οι ακροπόλεις; σε ποιες περιοχές υπήρχαν, ποια τα χαρακτηριστικά τους, τι σήμαινε η εξωτερική τους όψη, με ποιο τρόπο λειτουργούσε το εσωτερικό των ακρο-πόλεων; Στην ίδια ένδειξη αριστερά υπάρχει υπερ-σύνδεση: οχυρώσεις, Τίρυνθα, Μυκήνες κλπ. Πηγαίνουμε οχυρώσεις: ποιος ο ρόλος των οχυρώσεων; Ποια τα βασικά τους χαρακτηριστικά (επιγραμματικά); Μετά πηγαίνουμε Μυκήνες: χαρακτηριστικά της ακρόπολης των Μυκηνών, πού ήταν κτισμένη, ποιος ο τρόπος οχύρωσης της; Τι ήταν η πύλη των Λεόντων, τι ήταν το ανακουφιστικό τρίγωνο; Ποια κτήρια βρέθηκαν κατά μήκος του νότιου τείχους; Πού βρέθηκαν οι θολωτοί τάφοι, οι ταφικοί περίβολοι, τι ήταν ο ταφικός περίβολος Α και Β;

Στην ένδειξη (επάνω) ανάκτορα: στοιχεία σύγκρισης μινωικών και μυκηναϊκών ανακτόρων, πότε καταστρέφονται και γιατί; Στην ίδια ένδειξη αριστερά υπάρχει υπερ-σύνδεση: Μυκήνες, Πύλος, Τίρυνθα. Πηγαίνουμε Μυκήνες: βασικά χαρακτηριστικά του ανακτορικού συγκροτήματος των Μυκηνών.

Στην ένδειξη (επάνω) οικιστική αρχιτεκτονική: τρόπος δόμησης ιδιωτικών κατοικιών, σχέδιο, σκεπή κλπ, τι ήταν η εστία, πού αποθηκεύονταν τα αγαθά; Στην ίδια ένδειξη αριστερά υπάρχει υπερ-σύνδεση: οικοδομικά υλικά: υλικά οικοδόμησης εξωτερικών, εσωτερικών τοίχων, δάπεδα, αυλές.

Ομάδα 2η: Μυκηναίοι: πολιτικός, κοινωνιολόγος, σχεδιαστής μόδας, ράφτης, κομμωτής, μακιγιέζ, κοσμηματοποιός, αθλητής, μουσικός:

<http://www.ime.gr/chronos/02/mainland/gr/mg/index.html>. Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν την δεύτερη ενότητα κοινωνία. Τι σημαίνει η εύρεση ταφικών κτερισμάτων; Σε ποιο συμπέρασμα οδηγούν η ύπαρξη οχυρώσεων, ο μεγάλος αριθμός όπλων και οι πολεμικές παραστάσεις; Τι συμβαίνει γύρω στο 1200 π.Χ. και τι το 1100 π.Χ.;

Στην ένδειξη (επάνω) ιεραρχία: ποια είναι η μυκηναϊκή ιεραρχία; Ποια τα καθήκοντα του *Wanax*, (άνακτας) *Lawagetas*, (εκείνος που άγει το λαό);

Στην ένδειξη (επάνω) πολιτική οργάνωση: ποιος ο ρόλος της τάξης των ευγενών, τι ήταν ο *damo*, οι *doero* και *doera*; Ποια άλλη τάξη πρόσφερε στον τομέα της εργασίας;

Στην ένδειξη (επάνω) ταφικά έθιμα: πού βρίσκονταν τα μυκηναϊκά νεκροταφεία, τι ήταν οι κιβωτιόσχημοι τάφοι, οι λακκοειδείς, οι θαλαμοειδείς, οι θολωτοί (επιγραμματικά); Τι ήταν τα κτερίσματα; Μυκηναϊκές νεκρικές τελετές: από πού τις γνωρίζουμε, τι ήταν οι αθλητικές εκδηλώσεις;

Στην ένδειξη (επάνω) ενδυμασία και καλλωπισμός: ενδυματολογικές προτιμήσεις των Μυκηναίων. Στην ίδια ένδειξη αριστερά υπάρχει υπερ-σύνδεση: γυναικεία ενδυμασία, ανδρική ενδυμασία, κοσμήματα. Πηγαίνουμε γυναικεία ενδυμασία: από πού αντλούμε πληροφορίες για τα ενδύματα; Από τι αποτελείται η γυναικεία ενδυμασία; Διαφορές από τα μινωικά ενδύματα. Ποιες οι ενδυματολογικές πληροφορίες από τα πήλινα ειδώλια; Πηγαίνουμε ανδρική ενδυμασία: τι φορούσαν οι άνδρες; Ποια η σχέση κλιματικών συνθηκών και ενδυμασίας; Ποια η ενδυμασία των ιερέων; Πηγαίνουμε κοσμήματα: ποια ήταν τα συνηθέστερα είδη κοσμημάτων(επιγραμματικά); Ποιες πρώτες ύλες χρησιμοποιούσαν για την κατασκευή τους, από πού τις προμηθεύονταν και ποιοι τα φορούσαν; Ποια η σημασία των δακτυλιδιών και τι ήταν τα σφραγιστικά δακτυλίδια;

Στην ένδειξη (επάνω) αθλήματα: ποια τα κυριότερα αθλήματα; Πότε και πού γίνονταν αθλητικοί αγώνες; Τελούνταν τα ταυροκαθάψια στις Μυκήνες; Πού χρησιμοποιούνταν το άρμα; Ποια η προσφορά των αθλημάτων στη μυκηναϊκή κοινωνία;

Στην ένδειξη (επάνω) μουσική: ποια είναι τα μουσικά όργανα; Από πού προέρχονται οι πληροφορίες μας; Ποιος ο ρόλος της μουσικής στις θρησκευτικές τελετουργίες;

Ομάδα 2^η: Μυκηναίοι: οικονομολόγος, έμπορος, αγρότης, εφοπλιστής:

<http://www.ime.gr/chronos/02/mainland/gr/mg/index.html>. Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν την τρίτη ενότητα οικονομία. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της οικονομίας τον 14^ο αιώνα π.Χ.; Πού έφταναν οι εμπορικές δραστηριότητες των Μυκηναίων; Πώς δικαιολογείται η παρουσία τους σε μακρινές χώρες; Τι συμβαίνει γύρω στο 1200 π. Χ.; Ποιο το νέο υλικό που θα χρησιμοποιηθεί στο μέλλον;

Στην ένδειξη (επάνω) εμπόριο και διεθνείς σχέσεις: υπήρχαν έμποροι, νόμισμα, ποια ήταν τα προϊόντα εισαγωγής, από πού τα έφερναν; Ποια προϊόντα εξάγονταν; Τι πληροφορίες μας δίνουν τα ναυάγια του Uluburun και

Χεληδονίας; Στην ίδια ένδειξη αριστερά υπάρχει υπερ-σύνδεση : ανατολική Μεσόγειος. Πηγαίνουμε και αποθηκεύουμε το χάρτη που αποδεικνύει τις σχέσεις Μυκηναίων – εγγύς Ανατολής και Αιγύπτου. Ποιες οι σχέσεις με τους Αιγύπτιους;

Στην ένδειξη (επάνω) αγροτική.....οικονομία: από πού παίρνουμε πληροφορίες για τα αγροτικά προϊόντα; Ποια ήταν τα προϊόντα που διακινούνταν; Τι εξυπηρετούσε το σφραγιστικό σύστημα;

Στην ίδια ένδειξη αριστερά υπάρχει υπερ-σύνδεση: εγγειοβελτιωτικά έργα. Πηγαίνουμε και αναφέρουμε ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα εγγειοβελτιωτικής τεχνολογίας. Πώς κατόρθωσαν να υλοποιήσουν τέτοιου είδους έργα;

Στην ένδειξη (επάνω) γαιοκτησία: Ποιες ήταν οι διάφορες μορφές γαιοκτησίας; Ποια δικαιώματα και ποιες υποχρεώσεις είχαν οι γαιοκτήμονες απέναντι στην κεντρική εξουσία;

Ομάδα 2η: Μυκηναίοι Θεολόγος, ιερέας:

<http://www.ime.gr/chronos/02/mainland/gr/mg/index.html>. Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν την τέταρτη ενότητα θρησκεία. Από πού προέρχονται τα πρώτα στοιχεία για τη μυκηναϊκή λατρεία; Πληροφορίες σχετικά με τη θρησκεία παίρνουμε από γραπτά κείμενα, αρχιτεκτονική, εικονογραφία· εκτός από τα παραπάνω από ποια άλλη πηγή προέρχονται οι γνώσεις μας;

Στην ένδειξη (επάνω) θεότητες: υπάρχει και στις Μυκήνες η λατρεία της μητέρας - θεάς; Ποιες ιδιότητες της αποδίδονταν; Ποια τα εμβλήματα της; Υπήρχαν μόνο γυναικείες θεότητες; Ποια τα αγαπημένα θέματα της θρησκευτικής εικονογραφίας; Ομοιότητες – διαφορές μινωικής και μυκηναϊκής θρησκείας.

Στην ένδειξη (επάνω) τελετουργίες: ποια είναι τα στοιχεία που προκύπτουν από τη μελέτη των εικονιστικών παραστάσεων; Ποια τα ιερά σύμβολα; Ποια τα είδη των λατρευτικών προσφορών; Ποια είναι τα πιο χαρακτηριστικά λατρευτικά αντικείμενα των Μυκηναίων; Πού ήταν τοποθετημένα τα ειδώλια;

Στην ένδειξη (επάνω) ιερατείο: ποια είναι τα μέλη του ιερατείου (άνδρες – γυναίκες); Ποιες είναι οι σχέσεις ιερατείου και πολιτικής εξουσίας;

Στην ένδειξη (επάνω) ιερό: πού τελούνταν οι ιερές πράξεις; Ποιες πληροφορίες παίρνουμε από τα κείμενα των πινακίδων; Υπήρχαν ιεροί χώροι στα ανάκτορα; Ποιο το θρησκευτικό περιεχόμενο των τοιχογραφιών;

Ομάδα 2η: Μυκηναίοι: ζωγράφος, κεραμοποιός, καλλιτέχνης, υφαντουργός, αργυρο-χρυσοχόος:

<http://www.ime.gr/chronos/02/mainland/gr/mg/index.html>. Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν την πέμπτη ενότητα τέχνες/τεχνολογία. Η μυκηναϊκή τέχνη επηρεάστηκε από την τέχνη της μινωικής Κρήτης; Από πότε μεταβάλλεται ο χαρακτήρας της και ποια τα χαρακτηριστικά της;

Στην ένδειξη (επάνω) τοιχογραφία: πότε χρονολογούνται τα περισσότερα δείγματα τοιχογραφιών, γιατί δημιουργούνταν, ποια τα χρώματα που χρησιμοποιούσαν και ποιο το θεματολόγιό τους;

Στην ένδειξη (επάνω) κεραμική: Στην ίδια ένδειξη αριστερά υπάρχει υπερ-σύνδεση: YEI, YEII, YEIII. Πηγαίνουμε σε όλες τις περιόδους και βρίσκουμε ποιοι είναι οι βασικοί τύποι αγγείων σε κάθε περίοδο. Μπορούμε να δημιουργήσουμε αρχείο PowerPoint, μια αίθουσα Μουσείου κεραμικής.

Στην ένδειξη (επάνω) μεταλλοτεχνία: ποια είναι τα είδη των μετάλλων που χρησιμοποιούσαν οι Μυκηναίοι; Ποιος εμπορευόταν και διένειμε τα μέταλλα; Πού βρίσκονταν τα εργαστήρια; Στην ίδια ένδειξη αριστερά υπάρχει υπερ-σύνδεση: χρυσοχοΐα, σπλουργία. Πηγαίνουμε χρυσοχοΐα: πού χρησιμοποιούνταν τα πολύτιμα μέταλλα, πού βρέθηκαν, γιατί τα χρησιμοποιούσαν; Εκτός από κοσμήματα τι άλλου είδους αντικείμενα υπήρχαν από το ίδιο υλικό; Οπλουργία: τι είδους όπλα (αμυντικά –επιθετικά)έχουμε τη μυκηναϊκή εποχή(επιγραμματικά);

Στην ένδειξη (επάνω) υφαντική: από ποιους είναι επηρεασμένη η μυκηναϊκή υφαντική και ποια τα χαρακτηριστικά της; Από πού αντλούμε τις σχετικές με το θέμα πληροφορίες;

Στην ένδειξη (επάνω) λιθοτεχνία: η κατεργασία των πετρωμάτων έδωσε εργαλεία, οικιακά σκεύη και πολυτελή αντικείμενα. Αναφέρετε μερικά από αυτά και το υλικό από το οποίο είναι κατασκευασμένα.

Στην ένδειξη (επάνω) σφραγιδογλυφία: γιατί και πώς χρησιμοποιούνταν οι σφραγίδες; Ποια πετρώματα χρησιμοποιήθηκαν (απλή καταγραφή) ποιο τα σχήμα τους και τι είδους πληροφορίες μας δίνουν;

Ομάδα 2^η: Μυκηναίοι: γλωσσολόγος, γραφολόγος:

http://www.ime.gr/chronos/02/mainland/_gr/mg/index.html. Ο μαθητής ή οι μαθητές διερευνούν την έκτη ενότητα πνευματικά επιτεύγματα. Τι πήραν οι Μυκηναίοι από τους Κρήτες; Ποιο είναι το σημαντικότερο μυκηναϊκό επίτευγμα; Τι είδους πληροφορίες παίρ-νουμε από τα μυκηναϊκά κείμενα;

Στην ένδειξη (επάνω) γλώσσα: πότε και από ποιον έγινε η αποκρυπτογράφηση της Γραμμικής Β'; Πώς αποδεικνύεται ότι ο μυκηναϊκός πολιτισμός είναι ο πρώτος ελληνικός πολιτισμός;

Στην ένδειξη (επάνω) γραφή: ποιοι οι λόγοι δημιουργίας της Γραμμικής Β'; Γιατί και από ποιον ονομά-στηκε έτσι; Από τι αποτελείται; Πώς και πού είναι γραμμένα τα κείμενα; Γιατί σώθηκαν; Πότε σταμάτησε η χρήση της;

Στην ένδειξη (επάνω) μετρικά συστήματα: Στην ίδια ένδειξη αριστερά υπάρχει υπερ-σύνδεση: μέτρηση βάρους και χωρητικότητας. Βρίσκουμε πώς συμβολίζονταν οι μονάδες μέτρησης βάρους και ποιες ήταν οι μονάδες μέτρησης χωρητικότητας. Ποια αγγεία θεωρούνται ως δοχεία μεταφοράς;

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τελικός στόχος της κάθε ομάδας είναι η σύνταξη ενός κειμένου· σε κάποιες ενότητες, όπως τέχνη ή θρησκευτικές τελετές μπορεί η τελική εργασία να είναι

μια παρουσίαση power point. Την τελική εργασία της κάθε ομάδας την αναρτούμε στο ιστολόγιο του μαθήματος· οι μαθητές όλου του σχολείου μπορούν να την διαβάσουν, να την ψηφίσουν (βαθμολογία από 5 – 10) και αυτή που θα συγκεντρώσει την υψηλότερη βαθμο-λογία θα επικρατήσει· επομένως η εκδρομή θα πραγματοποιηθεί στο μέρος που αυτή προτείνει.

Μετά την πραγματοποίηση της εκδρομής οι μαθητές με το φωτογραφικό υλικό που θα συγκεντρώσουν θα κάνουν μια παρουσίαση, με βάση το σχέδιο εργασίας που έχουν εκπονήσει, για όλο το σχολείο και ένα λεύκωμα φωτογραφιών και σχολίων που θα μείνει στην βιβλιοθήκη του Γυμνασίου.

Ολόκληρη η ομάδα θα αξιολογηθεί από τη συνεργασία των μελών της, την αποτελεσματικότητά της στη συμπλήρωση των φύλλων εργασίας, δηλαδή το τελικό αποτέλεσμα.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Από το παραπάνω σενάριο, ένα τμήμα, αυτό που αφορά την ενότητα του Μυκηναϊκού πολιτισμού, εφαρμόστηκε σε ένα συνεχόμενο διδακτικό τρίωρο στην αίθουσα Πληροφορικής με ένα τμήμα της Α' τάξης του 1ου Γυμνασίου Νεάπολης. Πολύτιμη υπήρξε η συμβολή της Σχολικής Συμβούλου των Φιλολόγων στην επίβλεψη των μαθητών και στην επίλυση των αποριών τους κατά τη διάρκεια της εργασίας και η βοήθεια της καθηγήτριας Πληροφορικής του σχολείου, που είχε εγκαταστήσει στους υπολογιστές τα φύλλα εργασίας και πρόσφερε τεχνική υποστήριξη.

Θα πρέπει να αναφερθούν οι δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση του σεναρίου: η εργασία δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί στη σχολική αίθουσα λόγω αδυναμίας πρόσβασης των μαθητών στο διαδίκτυο και υπάρχει πρόβλημα στην εύρεση ωρών μέσα στο καθημερινό σχολικό πρόγραμμα για την πραγματοποίηση διδασκαλίας στο εργαστήριο της πληροφορικής. Ο διδάσκων, ένας στο τμήμα, είναι πολύ δύσκολο να ανταποκριθεί ικανοποιητικά στις απορίες των 23 μαθητών (αριθμός όχι υπερβολικά μεγάλος στο συγκεκριμένο τμήμα), καθώς η κάθε ομάδα χρειάζεται κάποιου είδους βοήθεια· ως σημειωθεί η έλλειψη εμπειρίας των μαθητών της Α' Γυμνασίου σε μια τέτοια προσπάθεια, καθώς τα παιδιά αντιμετωπίζουν και τις δυσκολίες προσαρμογής από την πρωτοβάθμια στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Συμπερασματικά, οι διδακτικοί στόχοι επιτεύχθηκαν σχεδόν στο σύνολό τους. Χρησιμοποιήθηκαν διδακτικές μέθοδοι, όπως η διερευνητική, η ομαδοσυνεργατική, και έτσι ο εκπαιδευτικός δεν είχε τον πρώτο λόγο στη διαδικασία της μάθησης· ο ρόλος του ήταν καθοδηγητικός και συμβουλευτικός. Αντίθετα αποφεύγοντας την μονότονη παθητική μέθοδο διδασκαλίας και αποδεδυμένους - κατά το δυνατόν - από τα σχολικά εγχειρίδια, έδωσε τη δυνατότητα στους μαθητές να παράγουν οι ίδιοι γνώση. Οι μαθητές, έχοντας κάποια εμπειρία στην εργασία κατά ομάδες από το

Δημοτικό, συνεργάστηκαν, σε γενικές γραμμές, αρκετά καλά μεταξύ τους δείχνοντας πολύ μεγάλο ενδιαφέρον και διάθεση για την πρωτοτυπία του εγχειρήματος, σε σημείο που ούτε για διάλειμμα δε διέκοψαν το έργο τους· ενθουσιάστηκαν όχι μόνο με την πλοήγηση τους στο διαδίκτυο αλλά και με την ενεργή συμμετοχή τους στη διαδικασία της μάθησης. Παράλληλα, τα παιδιά συνειδητοποίησαν την δυνατότητα άντλησης ιστορικών πληροφοριών από το διαδίκτυο και συζήτησαν τα αποτελέσματα των εργασιών τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (2003). Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης, ΥΠΕΠΘ, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Αθήνα.
2. Ενιαίο πλαίσιο προγράμματος σπουδών Ιστορίας. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων 2ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

1. Internet explorer: Δικτυακοί τόποι:
2. <http://www.ime.gr/chronos/02/crete/gr>.
3. <http://www.ime.gr/chronos/02/mainland/gr/mg/index>
4. http://www.culture.gr/h/3/gh351.jsp?obj_id=2369
5. http://www.culture.gr/h/4/gh42.jsp?obj_id=6223
6. <http://www.latsis-foundation.org/megazine/publish/ebook.php?book=8&preloader=1>
7. <http://www.latsis-foundation.org/megazine/publish/ebook.php?book=31&preloader=1>
8. <http://www.ancient-greece.org/map>
Τελευταία επίσκεψη των ιστοσελίδων 5-02-2010